

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pače na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor jo naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverstolpne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Mi in češka pravna pogajanja.

Neznosno dolgo se že vlečejo pravna pogajanja med Čehi in Nemci na Češkem, a uspeh je še vedno enak nič. V vsej avstrijski politiki sploh so najtežje točke narodnostna vprašanja, a nikjer ne prizadevajo takih težkoč kot ravno na Češkem. Sicer bi jih drugod tudi, to je gotovo, a drugod imajo Nemci veliko premoč in druge narodnosti v deželi ne pustijo niti do besede. Tako n. pr. na Koroškem, kjer so Slovenci v enem najslabjših položajev, kar je narodnih manjšin, izvzemši morda le Slovence na severnem Ogerskem. V takih slučajih seveda ni dosti narodnih preprirov, ne dosti pogajanj, ker večina pač ukaže. Drugače je na Češkem. Tu si stojita nasproti Čeh in Nемец, oba trda in neizprosna, oba kulturno in gospodarsko močna. Tu Nemcem ni stvar tako lahka kot drugod, zato so se spustili v pogajanja. In ta pogajanja za gospodarsko in jezikovno pravo, za veljavnost nemškega oziroma češkega jezika v uradih, šolah, občinah itd. se vlečejo že neznansko dolgo. Nobeden noče popustiti, kajti oba bojavnika se čutita dovolj močna, da ne mislita na podajo. — Leta in leta traja ta proces in še vedno ni končan. Pa bo kdo rekel, kaj nas to briga; naj se le tepo gori ne severu; tudi sedaj v tej vročini, če se jim le ljubi. A temu ni tako. Tudi nas briga ta prepir, ta jezikovna pravdarja, kajti ne enkrat je bil od teh pogajanj odvisen češki deželni zbor in tudi avstrijski parlament. Nešteto krat je izhod in izvršitev tega ali onega političnega vprašanja v Avstriji odvisen ravno od stanja češko-nemških pravnih pogajanj. Ker pa te konference nimajo še vedno nikakega pozitivnega uspeha, ne deluje češki deželni zbor in ta kriza se dostikrat prenese v parlament, kjer se nadaljujejo slabe posledice tega večnega konflikta.

V zadnjem času se trudi posebno češki namestnik knez Thun, da bi se do-

segla sprava med obema narodoma v kraljestvu češkega dvorepega leva. — Imenujejo ga že pravnega namestnika — »Ausgleichs-Statthalter« — na Češkem. Kakor poročajo časopisi, se je posebno zanimal prestolonaslednik za Thunovo imenovanje na Češkem, ker je hotel imeti tam moža, ki bo posvetil vse svoje moči tej težki in kočljivi nalogi. Povod vsemu temu je bila baje kriza za časa aneksije Bosne in Hercegovine, ko se je bilo bati, da bo morala Avstrija nastopiti resno z orožjem. — Isti čas je vojni vpliv obvladal vso avstrijsko politiko in povsod se je želelo notranjega miru in sprave. In tako je prišel knez Thun kot mirovni apostol na Češko, kar je bila ravno želja nadvojvode Franca Ferdinanda, ki je bil posebno vnet za mir med Nemci in Čehi, da bi država v slučaju krize lažje nastopala proti zunanjim nasprotnikom. Vojna nevarnost je bila blizu in v takih slučajih pač ni dobro, ako ni doma miru, ako se vršijo domači prepiri. Celo to poročilo ima dosti verjetnosti, kajti naš prestolonaslednik je znan kot velik ljubitelj in pospeševatelj armade; za celotno armado je pa bratko razumevanje največjega pomena, posebno še v vojnem slučaju. Govori se tudi, da nekateri birokratski krogi na Dunaju niso bili takrat zadovoljni z imenovanjem kneza Thuna in da se je tudi zato imenovanje nadvojvode - prestolonaslednik dokaj interesiral.

Po teh avspicijah bi bilo pričakovati, da se bo sprava izvršila v najkrajšem času, a danes smo še vedno tam, kjer smo bili. Kakor je videti, so se svoj čas brigali za to vprašanje visoki in najvišji krogi in vendar ne gre. Vleče se in vleče, seja sledi seja. A konca ni od nikoder. Poglejmo nekoliko, kje tiči precej velika cokolja na tem političnem vozu. Recimo, da bi se Čehi in Nemci končno pogodili; potem bi nemška manjšina na Češkem prišla do svojih večjih pravic, a tudi po drugih kronovinah bi se oglasile takoj manjšine, katerim bi Nemci sedaj morali dati,

kar jim pritiče. In tega se Nemci boje, zato od dne do dne zavlačujejo pravna pogajanja s Čehi. Poslanec Hartl se je izrazil o tem vprašanju tudi približno enako. »Deutsche Nachrichten« namreč pišejo, da se alpski Nemci v zadnjem času s skrbnim očesom ozirajo gori na Češko. Kajti, če pride do miru tam gori, bodo morali oni na Koroškem in Štajerskem Slovincem priznati marsikaj, kar jim sedaj odtegujejo. Tudi proti tirolskim Lahom so v enakem položaju. To jih gotovo bridko peče. Da bi se pomajšala radi tega nemška avstrijska moč, o tem ni seveda niti govora, pravi Hartl v omenjenem listu, a neprijetno je to, da se bodo takoj oglasili koroški in štajerski Slovenci. Bati se je, da bi jim celo kak minister zagotovil, da so enakouredni z Nemci in potem bodo seveda tudi hoteli enakih pravic kot Nemci. Sicer pa bode nastopila vsa nemška moč, pravi ta poslanec dalje, če bi se hotelo ta češki primerek — ako se sprava sploh dožene — prenesti na druge kraje. Po domače bi se to reklo, na Češkem mora nemška manjšina imeti vse mogoče komoditete zagotovljene, drugod pa Nemci ne poznajo nobene sprave. Res da politika ne pozna rahločutnosti, a vsaj nekoliko poštenosti bi se lahko zahtevalo. Narodne manjšine, posebno naše na Koroškem in Štajerskem so gotovo pričakovale, da nam prinese češko-nemška sprava kakovo politično ali narodno korist, pa kakor se vidi iz vsega nemškega gibanja, bo vsa stvar čisto lokalnega pomena in naše manjšine ne bodo imele od tega ničesar. Nekaj bomo pač imeli od tega tudi mi; sicer je bore malo, a vendar je: namreč nauk, da se ne smemo zanašati ne na sosede, ne na sorodnike, ampak nastopiti sami s svojo lastno pestjo. Na nas male ne mislijo dosti velikaši pri polnih mizah in zasučejo skledo vedno tako, da pride pred nas le gola, nezabeljena kaša.

Sestanek primorskega kat. nar. dijaštva v Gorici.

Dne 17. in 18. avgusta se zopet snide naše dijaštvo po 4 letih v Gorici, da manifestira za svoj ideal, da pokaže svojo moč in resnost do dela. Iz ljudstva je izšlo in za ljudstvo, za njegov blagor in boljšo bodočnost, deluje, bode delovalo in žrtvovalo z vrisajočim srcem svoje najboljše moči. Brez velikega pompa, tiho se snide v Gorici k zborovanju, k nadaljnim načrtom s praporjem, na katerem so napisani dve zlati besedi: »Bog — narod!« Bog naj bi blagoslovil njih delo, da bo rodilo obilen sad, da bomo lahko rekli: »Mladina je naše povračilo!« **Bratsko hrvaško kat. nar. dijaštvo zastopa Ivo Palčić** iz Dalmacije, ki bode tudi sodeloval pri slavnostni predstavi.

Spored sestanka:

V soboto, dne 17. avgusta:

Ob 4. uri popoldne: Občni zbor podružnice »Slov. dij. zveze« za Primorsko v prostorih Slov. kršč. soc. zveze.

V nedeljo, dne 18. avgusta:

Dopoldne:

Ob 8 uri: Sv. maša v semeniški kapeli.

Ob 9 uri: Zborovanje goriških kat. nar. abiturjentov v dvorani »Central«.

1.) Jos. Bitežnik: Dijak in socialno delo.

2.) Jos. Koruza: Dijak - organizator.

Popoldne:

Slavnostna predstava:

v Centralu ob 4^{1/2}.

1.) Oton Zupančič: »Pesem mladine« — Ivo Palčić.

2.) Marij Kogoj: »Sen« — Proizvajava M. Kogoj.

3.) St. Premrl: »Zapel bi pesem žalostno«. Solospev s klavirjem. M. Kogoj in I. Palčić.

Odpadniki.

(Odlomki.)

Češki: P. Kopal.

(Dalje.)

»Stojte, blaznik,« klical je orožnik — »kam pa mi hočete uteči?«

Ali predstojnik ni pazil na te besede. Pa orožnik je kmalu dotekel debelušnega in že težko sopečega predstojnika.

»To bi si bili lahko prihranili, gospod« — prigovarjal mu je orožnik, ter mu zvezal roki z verižico. »Ker ste mi utekli, vas moram zvezati. Pa tudi bi mi lahko skočili kam v ribnik. Tedaj je kar naprej!«

Ta dogodek — vklenjeni predstojnik priveden od orožnika — je vzbudil največje razburjenje za meščane. Rana za rano je pa dala na Vsenemce. Med velikim hrupom ljudstva so peljali predstojnika v zapor...

Proč od Rima! Proč od Boga!

IV.

Pred porotniki.

Minulo je četrt leta. Prišla je zima. Mesto Schönwald se je spremenilo v

marsikaterem pogledu. Propad hranilnice je napravil veliko premembo v javnem mnenju; in zdaj se je znamenito izkazalo društvo »Friede«, ki sta ga ustanovila in vodila mestna kapelana-Nемец in Čeh. Napravili so bili tudi rajfaisenovko in njen predstojnik je bil dr. Jiřík (ki ga je bil odstavil župan kot zdravnika). Skrbel je na vso moč za njen razcvet. Ljudje, ki so bili pri propadu hranilnice vse izgubili, so dobili zupanjanje v reifeisenovko; in ta je delovala tako blagodejno, da je ublažila katastrofo.

Med tem se je vršilo preiskovanje z vjetim predstojnikom in nekdanjim členu hranilnice, ki jih je bil pustil sodnik proste. Pobeglega Schleimerja niso mogli dobiti in za to je oila preiskava zapletena. Pri daljši preiskavi je prišlo na dan razmerje predstojnika k rodbini pastora Schreinerja. Priznal je, da je podpiral sé znatnimi zneski gospo pastorjevo in da je zato smel dvoriti mlajši hčeri. To razmerje je bilo povod, da je gospa predstojnikova silila na ločitev, in ni hotela na noben način dalje živeti s soprogom, ki jo je zlostavljaval, ko ga je bila povišala tako rekoč iz prahu. Vse mesto je sočustvovalo z njo, ko je prišlo na dan, da je ona najprej čutila

polom hranilnice, in da je sotrla vse, da bi ne trpela njena čast. Trgovino po očetu je opustila, dala hišo v najem in se preselila z otrokom k sorodnikom na deželo.

Preiskava je v treh mesecih dospela do javne obravnave, ki jo je željno pričakovalo vse mesto in okolica.

Pri porotni obravnavi je prišla prva na vrsto uboga žena — mučenka, ki jej je bil šel mož z neko pastorjevo služkinjo »roč od Rima«, ona pa je v zmešanosti vrgla otroka v jezero in sama skočila za njim. Bila je rešena smrti, potem pa pri poroti oproščena, češ: da je krivda na drugih. Tudi njen mož se je oglašil ter prosil: naj njega obsodijo. — Pod tem globokim vtisom prvega slučaja je prišla na vrsto — Schindlerjeva pravda.

Ko so ga privedli pred sodišče je nastalo splošno gibanje. Kaka izmučena postava! Obraz, ki je bil sicer rejen kot »kraf« in rdeč, je visel navzdol - usahel, vel in vodeno bled. Tudi oči so bile zvodene. Lasje na glavi, ki so bili že prej znatno zredčeni, so bili skoro na dobro izpadli; in cela glava je bila precej sklonjena kot bi se bila globoko do ramen zavrtala. Bila je to prava slika telesne in dušne pokvarjenosti.

Na predsednikovo vprašanje je odgovoril z votlim in nekako jokavim glasom.

Kam je prišla njegova nekdanja samozavest, njegova srčnost in drzno čelo!

Pogled na to uničeno, izmučeno postavo je napravil med občinstvom očiten vtis. Vsled prejšnjega mnenja se je bilo bati, da pride v sodni dvorani k demonstracijam proti njemu; ali, ko se je pokazal, se je zdelo, kot bi se bilo pojavilo strašilo. »Ah! — kakšen je — to mu je dalo,« se je zaslišalo. Tu in tam je ušlo celo kak: »ubožec!«

Ljudje so bili pripravljeni za zmerjanje; ali to strašilo jim je zaustavilo dih in jih osupnilo. Bilo je videti, da je bil ta krepki mož podoben drevesu, ki je bilo treščilo iz jasnega vanj. Izvedenci so videli, da nesrečnik ne preživi dolgo svoje rane.

Držav. pravdnik je omenil med drugim to-le:

»Gospodje porotniki! Tu pred seboj imate moža, komur se je sreča nasmehnila, da malo komu tako. Prišel je v to mesto kot boren pisar, ker ni dokončal študij.«

(Konec prih.)

4). F. S. Finžgar: »NAŠA KRI«. Igrokaz v 4 dejanjih. — Režiser abit. Alojzij Res. Ob 8^{1/2} h komerz na vrtu restavracije Central. Z Bogom za narod!

Dopisi.

Solkan. V sredo dne 7. t. m. je imelo novoizvoljeno starešinstvo prvo sejo. Med drugimi točkami je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje pokopališča. V tej zadevi se je izvolil tozadevni odsek, ki ima nalogo celo zadevo preučiti, z lastniki tozadevnih zemljišč se pogajati in o tem poročati prihodnji starešinstveni seji. Sklenilo se je tudi, da se popravijo poti po Skalnici. Te morajo posestniki za sedaj sami popraviti, sicer jih županstvo samo popravi na njih račun. Občina bo pri tem pomagala z dvema delavskimi močmi. V bodoče se ustanovi novo mesto poljskega čuvaja, ki bo de oskrboval tudi skalniške poti. Avtomobilistom kakor tudi kolesarjem se prepevo prenapla voznja skozi vas, in se začetkom in konec vasi napravijo svarilne table. Varstvo po polju prevzame redarstvo, ki se bode tedensko menjalo. Vsako poljsko tatvino se bode najstrožje kaznovalo. Od vsake kazni dobi redar kot nagrado K 1.— Namesto odstopivšega starešine vlč. gosp. kaplana A. Rustja, se je izvolilo potom žreba namestnika Andrej Erzetič-a kot starešino.

Politični pregled.

Kabinet Stürgkh.

»Deutschn. Korr.« poroča, da so vesti o parlamentarni preosnovi kabineta v jeseni neosnovane. Niso se vršila nobena tozadevna pogajanja. Nemška nacionalna zveza nima namere povzročiti izpremembe v ministrstvu. Stürgkh bo jeseni vladne posle vodil dalje.

Sklicanje deželni zborov.

Graški list »Tagespost« poroča, da bodo medtem ko bodo imele delegacije svoje zasedanje delovali tudi razni deželni zbori. Gališki deželni zbor bo sklican v septembru ne glede na to, ali se do takrat doseže sporazum med Pojaki in Malorusi. Sklicanje štajerskega deželnega zbora pa bo odvisno od pogajanj, ki se še vedno vrše med Slovenci in Nemci. Koroški deželni zbor bo imel tudi kratko zasedanje, v katerem se bo de razpravljalo vprašanje glede kritja višjih stroškov pri sistemizaciji učiteljskih plač.

Komisar Cuvaj gre jeseni.

»Leipziger Neueste Nachrichten« priobčujajo interview z ogrskim ministrskim predsednikom dr. Lukacsem, ki je glede Hrvaške izjavil, da termin, kdaj se Hrvaški vrne ustava, še ni za gotovo določen, a je sigurno, da se brezustavno stanje odpravi jeseni.

Demisija bosanskega reis-ul-ulema.

Bosanski najvišji mohamedanski duhovnik, kateremu pravijo Turki reis-ul-ulema, — Šarac efendi — je podal na migljaj vlade svojo ostavko, ker so se bosanski mohamedanci pritoževali, da je deloval proti interesom turške vere. Ostavka bo gotovo vsprejeta in v kratkem se bode imenoval njegov naslednik. —

Črnogorsko-turški konflikt.

ki se je bil že hudo poostiril vsled obmejnih bojev, je sedaj po posredovanju Rusije in Angleške že poravnani.

Francija in Nemčija

se zopet zblížujeta. Od leta 1905, to je od začetka maroškega vprašanja v Afriki med obema vladama ni bilo več let nikako sporazumljenje mogoče. Nemci so hoteli svoj del v severni Afriki, Francozi seveda še bolj. Eden največjih nasprotnikov sporazuma s Francozi je bil pl. Holstein, ki je odrekal francoski dr-

Drugi, treznejši diplomatje so bili za to, da se obe državi mirnim potom dogovorita, a dolgo let ni bilo mogoče doseči v tem oziru nikakega uspeha. Stara rana iz leta 1870. je bolela še vedno prav občutno in na nobeni strani ni bilo prave volje za spravo. Da se bodo interesi teh dveh držav večkrat križali, to je bilo že od nekdaj jasno in zato je bilo mirnejšim politikom na obeh straneh dosti do tega, da se doseže vsaj neka diplomatska zveza, nekov sporazum. Pariški list »Figaro« je prinesel te dni izjavo nemškega državnega tajnika Kinderleh-Wächter, ki je vzbudila precej zanimanja v vseh političnih krogih. On zatrjuje, da je vsaj za izvenevropske dele sveta sporazumen nastop obeh držav zagotovljen. Sicer je o tem nekoliko namignil že francoski ministrski predsednik Poincaré, a njegova izjava je bolj temna in nejasna. Kingerlenova izvajanja pa bi pomenila precejšen preobrat v evropski politiki, ako se bo do res vsa tudi izvedla. Sicer pa so na obeh straneh veliki šovinisti, ki ne bodo hoteli slišati ničesar o kaki zvezi med obema narodoma. Posebno Francozi, ki so pred kratkim sklenili novo pomorsko zvezo z Rusijo, nekako porogljivo omenjajo ta diplomatski korak, češ, Nemci se bojijo sedaj skupnega francosko-ruskega brodovja, zato bi se radi pomirili s Francozi. Vendar pa so vsi treznejši zastopniki obeh držav mnenja, da bi bil skupen nastop obeh narodov za Francoze in za Nemce zelo velikega političnega, a še dosti večjega gospodarskega pomena. Skupni interesi v Turčiji, v Afriki, v vshodni Aziji itd. so pač toliki, da bodo zatrli vsako brezpotrebno šovinistično gibanje.

Rusko-francoska zveza

se pokazuje vedno bolj v pravi luči. — Pred časom smo poročali že, da misli Rusija pomnožiti svoje severno, a tudi črnomorsko brodovje. Zato je bila dovoljena ogromna svota, okoli 2 milijardi kron našega denarja. Seveda toliko denarja Rusi nimajo pri rokah in tako je postala zveza s Francosko te dni tesnejša in aktualnejša, to se pravi, Rusi rabijo denar in Francozi ga bodo posodili. Navadno predznamenje, da Rusija rabi denar, a skoro vsakokrat zblížanje z Francozi. In ti niso tako trdosrčni, da bi ne posodili, četudi se tupatam oglašajo glasovi proti, kajti kakor Angleži tako tudi Francozi nimajo od ruskega zavezništva dosti. Poincaré se mudi sedaj na Ruskem in govori se, da se obravnava jako važna vprašanja tudi glede splošne politike. Na vrsto pride bajé balkanski problem, dardanelško vprašanje in tudi laško-ruske težnje na balkanskem polotoku. Nemčija je s temi konferenca-mi v soglasju, napeto pa se držijo Angleži.

Res turške razmere.

Novo turško ministerstvo je pričelo pregledovati račune prejšnjega kabineta. Prišli so na sled raznim malverzacijam. Tako so našli blagajne notranjega ministerstva skoro popolnoma prazne. Bivši minister Husein - Kiazim je bil aretiran, ker je poneveril denar narodne zbirke za vojno brodovje. Bivšega vojnega ministra Riza pašo so prisilili plačati 200.000 turških lir, ki zmanjkujejo. Kam je prišel denar, se ne ve.

Ravnotežje na Sredozemskem morju.

Francoski general Basaine-Hayter je v nekem članku izjavil, da so prišli Angleži na to, da bi se moralo ustvariti ravnotežje med flotama Avstro-Ogrske in Italije na eni strani ter med flotami drugih držav na Sredozemskem morju tako, da se otvorijo Dardanele in se pusti ruski črnomorski floti prost prehod.

Italijansko-turška vojska.

»Il Piccolo« poroča, da se Italijani zopet pripravljajo za prodiranje v Libiji. Menda ne obstoji celo strategično delovanje italijanske armade v drugem kot: v »preparativih« za »avanzate«.

Revolucija v republiki Haiti.

V Port-au-prince, glavnem mestu

gnali z dinamitom v zrak vladno palačo, vsled česar se je porušilo tudi več stavb v bližini. Predsednik republike Lecorte je ubit, drugih oseb je ubitih okoli 400. Nacionalni zbor se je takoj zbral in izvolil za predsednika Avgusta Tancrede. Nad Port-au-princem je proglašeno obsedno stanje.

Domače in razne vesti.

V ministerstvo za javna dela je poklican inženjer Josip Pavlin, stavbeni pristav pri pomorski vladi v Trstu.

Koliko časa traja jamstvo članov »Trgovsko-obrtne zadruga« po njih izstopu iz iste? Na mnoga vprašanja, ki nam prihajajo dan na dan od raznih strani odgovarjamo: V smislu § 3. je moral vsakdo, ki je hotel prostovoljno izstopiti iz »Trgovsko-obrtne zadruga« naznaniti svoj izstop načelstvu do konca novembra vsakega leta in terjati potrdilo odpovedi; odstop pa je veljal s potekom tistega leta. — V smislu § 73. združnega zakona z dne 9. aprila 1873 drž. zak. št. 70 pa jamči vsak član še dve leti po svojem izstopu iz zadruga razdelno za vse izgube, katere je imela zadruga do njegovega izstopa. Člani »Trgovsko-obrtne zadruga« torej, ki so naznanili svoj izstop iz iste koncem novembra l. 1910. jamčijo danes še za izgube, katere bi imela zadruga do konca novembra 1910. — Toliko torej v odgovor na tozadevno došla nam vprašanja.

Sedaj pa par besed na naslov tiste »Soča«, ki je vabila z največjim bobnom leto za letom naše ljudstvo k pristopu v »Trg-obrtno zadrugo« in je slikala zadrugino gmotno stanje kot najboljše celo še takrat, ko je v zadrugi že strašno pokalo. Vprašamo: Zakaj dandanes »Soča« tako molči o vsem, kar se dogaja v »Trgovsko-obrtni zadrugi«? — Zakaj ne pojasnjuje onim, katere je s svojo pisavo privabila v »Trgovsko-obrtno zadrugo« današnjega položaja iste? Zakaj jim ne svetuje, kaj imajo početi, da se izognejo nesreči in sitnosti, katere jim pretijo? Vprašamo: Katero je večje zločinsko počenjanje, ali ono »Soče« in nje pristašev liberalcev, ki so ubogemu ljudstvu nastavljali in tudi nastavili past, v katero se je toliko njih ujelo, ali pa naše počenjanje, ki ljudem, ki nas po tem vprašujejo, na njih vprašanja odgovarjamo ter jih seznanjamo z dotičnimi postavnimi dolžbami, da bi se jim od strani liberalcev še nadalje ne godila krivica.

Sicer pa je bila bilanca »Trgovsko-obrtne zadruga« za l. 1910 namreč takšna, kakoršna je bila objavljena, še precej ugodna, kajti izkazanega je bilo v tej bilanci čistega dobička 5314 K 50 vin. Rezervni zalogi pa so takrat iznašali K 119049.96. Člani, ki so odstopili koncem l. 1910 naj se za enkrat vsaj s tem dejstvom tolažijo....

Poka, poka v hiši »Centrifuge«. Ko je šel pred leti pod zlo trgovec z manufakturo I. Bohinski, ki je bil slučajno nastanjen v hiši »Centralne posojilnice« je pisala »Soča«: »V hiši »Centrifuge« poka za sedaj od spodaj. A ko bo pokalo v prvem nadstropju, takrat bo šele pravi pok. In ta čas se bliža«. — Tako je pisala »Soča« pred leti. Danes smo v stanu reči, da v prvem nadstropju »Centralne« ni pokalo, pač pa poka v »Trgovskem Domu« spodaj in zgoraj! Poka tako, da odmeva po celi deželi!! Ozmerjana »Centrifuga« je ozdravila že mnogo po »Trgovski« obstreljenih revežev! — Poka, »Soča« poka! »Šusi«, ki prihajajo iz »Trgovske« so »šarf«, in so zadeli 1006 »šajb«.

Pomanjkanje sveže vode je gotovo vplivalo tudi na onega pisca v »Soči«, ki je v dveh predzadnjih številkah (3. in 6. avgusta) pokazal vso svojo učenost v članku: »Klerikalci protestirajo«. V svoji revščini in besedičenju je ta I. L. privlekel zopet Macharja na dan in se strahovito togotil, da so si dovolili katoliški sloji protestirati proti znani

njih dolžnost, kakor bi bila tudi dolžnost gospoda pisca omenjenega članka, če je res tak pravoveren kristjan, kakor se širokousti. Ne le v »Soči«, tudi v življenju je treba nastopiti; za »Sočo« je treba presneto malo religioznosti, tu zadostuje že majhen delček. »Klerikalci« seveda — lažejo na vse pretege. — trdi ta gospod v svojem »temeljito« izdelanem članku. To je lahko reči, a dokazati je malo težje. Zapisati par imen tja v en dan brez kake zveze, brez jasnega vpogleda, to se že da, a ko pride tak »znanstvenik« pod kritičen nož, se navadno vidi, da je izvir njegove učenosti »Meyer-Lexikon«, kaka prav stara izdaja. Poznamo učenjake te vrste, ki vse vedo in vse znajo. Kako strašno učen je ta člankar, se vidi iz tega le stavka: »Mesto da bi pridobivali ljudstvo zase z ljubeznijo, ga organizirajo« — (namreč klerikalci). Tu tiči več kot pol Meyerja! Naj gospod I. L. še enkrat prečita ta izrek, morda se mu počasi kaj razsveti. Mi bi le radi vedeli, kako liberalci ustanavljajo svoja društva, kaj so njih organizacije, kaj je N. D. O. Po izvajanju tega gospoda, mora biti »organiziranje« nekaj groznega, nekaj hudega. Sicer pa stoji pisano: »ne branite se hudega«, tedaj se ti preklicani klerikalci le drže besed Kristusovih, čeravno trdi »Sočin« dopisnik, da ne. — Jako naivna se hočeta pokazati dopisnik in urednik, da spravita na dan govor o gospodarskem delu. Ali res ne vesta, kaj se je zgodilo te dni? Ali sta edina tujca v Jeruzalemu? O takih stvareh bi bilo pač bolje molčati, dokler je veliko žalovanja po raniki »Trgovsko-obrtni«. Ta gospod I. L. tako namiguje kot bi naša stranka morda ne znala, kaj se pravi gospodariti. Morda bo treba poslati nekaj mladih ljudi k »Trgovsko-obrtni«, da se tam izurijo v umnem gospodarstvu, zakaj nikjer drugje v Gorici ni takih ekonomov, da bi iz nič napolnili »kase«. Pri »Trgovski« denar ne pohaja, tam ga je vedno v izobilju, podobno pipci onega starega vojaka, ki mu tobak ni nikoli pošel. To je čudež — četudi liberalci v čudeže ne verujejo. Še večji čudež je, da ljudstvo ni toliko časa spregledalo, kaj se godi, kam gre denar. To se pravi »farbati«, to se prav imeti ljudi za norca! »Vse prav, vse dobro, denarja kot peska, da lahko uničimo vse klerikalce«, se je slišalo nekdanj in glej ljudstvo je verjelo — in — ni bilo farbano. Mi smo ga farbali, ki smo opozorjali na te nečuvane škandale, zato smo pisali »zločinsko«, kakor pravi »Soča«. Gospod I. L. naj se raje udiinja za likvidatorja pri »Trgovsko-obrtni«, članke s historično, kulturno, posebno pa gospodarsko vsebino naj lepo pusti drugim, ki imajo morda leksikon v kaki novejši izdaji.

Možato je pisala »Soča« 12. febr. 1901 o »Trgovsko-obrtni zadrugi« in zadržila, da takega denarnega zavoda ni daleč okoli, tudi goriški »Mont« ne. — »Podali smo ta števila« — piše »Soča« ob koncu članka — »da vidi naše občinstvo, kako imenitno napreduje zavod, ki je klerikalcem tako hud trn v peti. Ali naj se le jezé, naj ga le zavajajo: »Trgovsko-obrtni zadrugi« to ne bo škodovalo!« — Presneto smo radovedni, komu je danes »Trgovska« trn v peti, če ne ravno tistim, ki so ji peli glorijo in slavo. Kako »imenitno« je pa ta zavod napredoval do danes, to vedo vsi oni, ki so dobili povabilo na obed za 300 kron. Koliko bo znašala napitnina, o tem se pa še ne ve prav natančno.

Pametna sodba. Pred 10 leti je pobegnul blagajnik erlavskega trgovinskega in obrtnega zavoda s 700.000 K iz Ogrskega v Ameriko. Zavod je moral vsled tega poneverjenja napovedati krivdo. V ravnateljstvu je sedelo več mož, ki so bili po poklicu sodniki, vsled česar se je vršila obravnava pred budimpeštanskim trgovinskim sodiščem. To sodišče je zdaj izreklo obsodbo, vsled katere so ude ravnateljstva spoznali krivim konkurza vsled brezbriznosti pri nadzoru. Sodišče je obsodilo vse

nil v Ameriko. Vlagatelji in člani vsled te umestne razsodbe ne bodo trpeli nobene škode.

Prepovedane italijanske slavnosti v Gorici. Laško društvo »Audax podistico italiano« je nameravalo prirediti v dnevih 11. in 25. t. m. dve slavnosti, h katerim se je prijavilo 15 izvangoriških društev iz Trsta, Istre, Dalmacije in Furlanije. Politična oblast pa jim je zaradi javnega miru obe slavnosti prepovedala. Kako pravi že pregovor? »Kdor drugim jamo.....«

»Il Corriere Friulano« se je vsled tega tako razburil, da je bil zaplenjen.

Sprejem v kn.-ndš. deško semenišče v Gorici. 1. V smislu pravil se sprejemajo v zavod učenci: a) ki vzbujajo upravičeno upanje, da se bodo po završenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu stanu; b) ki kažejo temu stanu primerne telesne in duševne lastnosti; c) ki pripadajo goriški nadškofiji; d) ki so prav dobro dokončali en ali več gimnazijskih razredov.

2. Letni znesek za stanovanje, hrano, luč, snazhenje perila i. t. d. je K 400, ki se mora vplačati v dveh enakih obrokih meseca septembra in meseca februarja naprej.

3. Radi velikih stroškov za vzdrževanje novega semenišča in radi nameravane ustanovitve notranje gimnazije se more znižanje ali popustitev navedene svote le takim gojencem dovoliti, ki so res ubožni in ki se odlikujejo po svoji pridnosti in vzornem nravnem vedenju.

4. Prošnje za sprejem naj se oddajo po zadevnih duhovnih uradih kn. ndš. ordinarijatu v Gorici. vsaj do 18. avgusta t. l. ter naj se jim priloži: a) krstni list; b) zadnji dve šolski spričevali; c) ubožni list; d) zdravniško spričevalo; e) izjava pristojnega dušnega pastirja.

V Gorici, 7. avgusta 1912.

Ravnateljstvo
kn.-ndš. deškega semenišča.

Za vsprejem v slov. »Alozijevišče« je vložiti prošnje do 15. t. m. Priložijo naj se: 1. dve zadnji šolski spričevali, 2. krstni list, 3. ubožni list (kdor ne more plačevati cele mesečnine), 4. zdravniško spričevalo v šolsko uporabo. — Prošnje naj prinesejo stariši osebno ali naj jih pošljejo na Vodstvo slov. Alojzjevišča v Gorici.

Odprti lekarni. O t. 11. do 18. t. m. bode ta imeli ponočno službo lekarni: **Liberi - Tromba.** Ti lekarni bode ta odprti tudi v nedeljo in na Vnebovzetje Mar. Dev.

V tukajšnji bolnišnico usmiljenih bratov so prepeljali v sredo nekega Antona Pavlin stanujočega v Gorici v ul. Vetturini. Pavlin je v terek v ulici Camposanto v Črnigojevi gostilni dvignil sodček piva ter ga držal s stegnjenimi rokami nad glavo. Nakrat so ga zapustile moči in padel je na tla; pri tem ga je sod vdaril po glavi in po trebuhu, tako da je bil močno poškodovan. Pavlin je nato še pil, a v sredo popoldne so ga morali prepeljati v bolnišnico. Zdravniki so izjavili, da so poškodbe smrtno nevarne in da ni upanja, da bi ozdravel.

V mariborsko kaznilnico so odvedli Rudolfa Fabjan pristojnega v Bate, ki je bil 21. m. m. obsojen v Gorici na 18 mesecev težke ječe zaradi raznih tatvin. Fabjan je bil znan kot komandant večje tatinske družbe mladeničev v Gorici, starih komaj 14 do 16 let.

Deček na kolesu ponesrečil. 12-letni učenec Umberto Puča se je vozil včeraj na kolesu, stoječ bos na zadnjem kolesu. Kolo je gonil drugi deček, ki je sedel normalno na sedlu. Puča je bil tako ne-

previden, da se je z desno nogo, ki je prosto visela, preveč približal kolesu. Kolo je zgrabilo palec desne noge ter ga zmečkalo. Dečku bodo morali v bolnišnici, kjer se sedaj nahaja, najbrže odrezati palec. Bilo bi pač umestno, da se prepove vožnja v dveh na enem dvokolesu.

Z drevesa je padel včeraj kakih 5 m globoko 15 letni Leopold Štrihla na Banjšičah ter si zlomil desno nogo. — Prepeljali so ga ponoči v bolnišnico usmiljenih bratov.

V Ajdovščini se bo vršil jutri v Bratinovi dvorani koncert, pri katerem sodelujeta gg. Josip Rijavec, glasbeni akademik (tenor) in Anton Neffat (klavir). Izbrani vspev bo gotovo privabil mnogo občinstva, domačega in iz okolice. Posebno je omeniti pesem angelja iz Sattnerjevega oratorija »Assumptio«, ki se bo prvič izvajala izven Ljubljane. Začetek točno ob 5. uri. Cene: Stojišče 30 v, sedeži: I. 2 K, II. 1 K, III. 80 vin.

Neurje in strela na Krasu. V sredo popoldne se je spustil nad zgornjo občino silen vihar. Ljudstvo je mislilo, da je prišel sodni dan. Veter je pihal, dež strašansko lil in strela za strelo so švigale pod temnim nebom. Treščilo je najprej pri Briščikih v hišo št. 9, last posestnika Gregorija Briščik. Iz hiše je strela poskočila v hlev, kjer je ubila, kravo, vola, tele, prašiča, lovskega psa in kakih 20 kokoši. Škode je kakih 2000 kron. Kmalu nato je udarila strela v hišo št. 6, v kateri je stanoval Marko Milič. Temu se je hiša žajžgala in je popolnoma pogorela. V tretje je udarila strela v gostilno Antona Milič, kjer pa ni napravila posebne škode. Razbila je nekaj praznih steklenic ter se potem prikazala v znani podzemski jami, katero je nekaj trenutkov razsvetlila.

Strela je udarila v noči od srede na četrtek v Gor. Vrtojbi v hišo Andreja Žiberna, kjer pa ni napravila posebne škode.

Dijak umrl. V Skriljah na Vipavskem je v sredo, dne 7. t. m. umrl šestosollec goriške gimnazije Andrej Valič, tih, miren in zelo nadarjen mladenič. — Bil je celo gimnazijo odličnjak. N. p. v m.!

Toča je v noči od srede na četrtek v Stržišču pri Podbrdu zelo pobila. Posebna škoda je na ajdi.

Nesreča na Krnu. Minolo nedeljo se je podal nek vojak-planinec, doma s Štajerskega v družbi nekaterih tovarišev na Krn nabirat planinke. Nad nekim 80 m globokim prepadom se mu je spodrsnilo in nesrečnež je padel v globočino. Našli so ga vsega razmesarjenega in mrtvega. V terek so ga v Kobaridu pokopali z vsemi njemu tikajočimi vojaškimi častmi.

Deček Josip Ferletič iz Dola, pri Opatjeselu katerega je, kakor smo v zadnji številki poročali, pičil gad, je v ponedeljek vsled pika umrl.

Vojaške vaje po naših krajih. Dne 21. avgusta bodo prenočevali 3. bataljon 27. pešpolka v Vrhpolju, štab, 1., 2. in 3. bataljon istega polka v Vipavi in 3. bataljon 47. pešpolka pa na Slapu. Dne 22. in 23. avgusta pa bodo kantonirali 2., 3. in 4. bataljon 27. pešpolka v Štanjelu, 1. bataljon tega polka v Koprivi ter 3. bataljon 47. pešpolka v Kompu.

Obsodba enega puljskih obtožencev. V četrtek je rovinjsko okrožno sodišče obsodilo delovodjo puljske plinarne Antona Brozina iz Jelšan zaradi goljufije in tatvine na šest mesecev težke ječe. Brozina si je osvojil, povodom gradnje puljske plinarne več vozov opeke, ki je bila namenjena za novo plinaro. Nadalje je odnesel oziroma dal odnesti več orodja in priprav iz plinarne. Brozina je

imel lastno delavnico za dela pri inštalaciji plina. Delali so pri njem delavci iz plinarne, plača se jim je pa izplačevala iz občinske blagajne. Cela stvar se je godila več let zaporedoma. Škoda, ki jo trpi občina je cenjena na nad 600 K, a obtožnica pravi, da mora biti za mnogo večja.

Črnogorski princ v Trstu. Z drugim brzovlakom južne železnice je 6. t. m. s soprogo in dvema otroci dospel z Reke v Trst črnogorski princ Mirko in se je nastanil v Palace Excelsior hotelu. Dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne sta princ in princezinja odpotovala s parnikom »Risano« v Portorose, kjer ostaneta štiri tedne.

Vojak okradel stotnika ter potem dezertiral. 22-letni častniški sluga pri 97. peškolku v Karlovcu, Andrej Rebec, doma iz Sv. Križa pri Trstu, je pred nekajimi 20 dnevi okradel svojega stotnika, ter potem dezertiral. Odnesele je 1900 kron. Začeli so ga takoj iskati. A obveščeno je bilo tudi domače orožništvo. V terek se je Rebec v civilni obleki sprehajal po Proseku. Orožniški postajevo-dje iz Sežane Maver, ki se je nahajal tam na dopustu, pa ga je spoznal ter obvestil o tem proseškega orožniškega postajevo-djo. Ko staga hotela oba aretirati, se jima je hotel Rebec iztrgati, a kmalu sta ga imela v oblasti. Pri njem so našli tudi srebrno uro in verižico, ki ju je ukradel nekemu kmetu v Sv. Križu. Rebeca so oddali vojaški oblasti, ki ga je spravila v preiskovalni zapor. Sodilo ga bode vojaško sodišče.

V Trstu so aretirali 26 letnega Josipa Bilizza iz Krakova, ker se je klatil brez sredstev po mestu. Dognalo se je, da je 20. maja l. 1909 dezertiral od 15. pešpolka v Krakovu.

Ponarejevalec denarja. V Trstu so te dni aretirali nekega Santo Garavini, ker je ponarejeval in razpečaval ponarejeni denar. Doma je iz Ravene v Italiji in bil je narednik karabinijerjev. — Garavini je bil že v Italiji obsojen zaradi razpečevanja ponarejenega denarja.

S V. nadstropja neke hiše v ulici Margherita v Trstu je v noči na petek padla 26 letna deklica Jos. Vulc iz Čezsoče. Službovala je pri zastopniku trgovine z oljem Coen-u od 1. t. m. Ljudem, ki so bili prvi na licu mesta, je nesrečnica izpovedala, da jo je hotel gospodar posiliti, a ker se je branila, jo je pa vrgel skozi okno. To je izpovedala tudi pri izpraševanju po organih policije in tudi preiskovalnemu sodniku. Coena so na podlagi teh izpovedb aretirali. Coen se je izdajal za nedolžnega. Konečno so Coena izpustili. Deklica pa je vsled dobljenih poškodb včeraj popoldne umrla v bolnišnici. Coen je pri zaslišanju izpovedal, da je Vulčeva bila pijana in da se je v pijanosti vrgla skozi okno.

Beg menjalničarja in enega njegovega druga v Trstu. V četrtek se je po Trstu razširila vest, da je pobegnil ban- kir in menjalničar Sigismund Neumann, ki je imel svoj urad v ulici Ponteresso št. 4. Vest se je tudi potrdila. Neumann je pred par dnevi nalepil na vrata svojega urada, da se preseli na korzo. To je storil zato, da bi se beg ne odkril tako hitro. — Neumann je osleparil mnogo ljudi, večinoma delavce in kmete, na način, ki se je v Trstu že večkrat ponovil. Trgoval je namreč s srečkami po obrokih. Original srečke ze ostal pri njem, dokler kupec ni izplačal zadnjega obroka. Mesto da bi pa te srečke shranil, jih je redno zastavljajl pri raznih bankah. Ko je namreč dobil že kupca za kako srečko, ista ni bila več njegova last. — Zadnje dni je imel nekaterim kupcem srečk izročiti srečke, ker jih pa ni hotel ali morda mogel dvigniti pri onih bankah, kjer jih je zastavil, je lepo pobegnil. — Predno pa je odpotoval s hčera-

ma, rekel, je svojima uradnikoma, da je izročil ključke sodišču, ker je napovedal konkurz. V zadnjem času so hodili ljudje k njemu tudi nalagati svoj denar, ker jim je obljubljal 5 1/2% obresti. Tudi ta denar je izginil z Neumannom vred. Sodilo se, da je Neumann zapustil pol milijona na tak način nastalega dolga, ki je krit le s 1000 K, katere je našla komisija v njegovem uradu. — Neumann je imel tudi pomagača v osebi kapitalista Huga Janovic. Ta je pa že pred Neumannom zapustil Trst. Nekateri pravijo, da je Neumann že v soboto zapustil Trst. Eni trdijo, da je ušel v Italijo, drugi pa hočejo vedeti, da se je podal na Krf. Seveda se je izdala proti njemu tiralnica. — Oškodovanci so, kakor že omenjeno, večinoma osebe revnejših slojev iz Trsta, Istre in z Goriškega. Neumann je namreč tudi po Goriškem pošiljal prodajne ponudbe za svoje srečke.

Hrvaška obrtna šola v Pulju. S prihodnjim šolskim letom se otvori v Pulju obrtna šola, ki bo razdeljena na tri oddelke in sicer s hrvaškim, laškim in nemškimi učnim jezikom.

Prvi avstrijski hidrobiplan. V Dunajskem Novem Mestu so zgradili v tovarni avtomobilov Daimler hidrobiplan, t. j. aeroplan, ki je opremljen z ladjo, da se lahko spusti na površino morja. Te dni se odpošlje to stroj v Pulo, kjer se ga bo oddalo posebnemu vojaškemu oddelku.

Vojni minister vitez Aulfenberg je dospel včeraj v Ljubljano. Njegov prihod v Ljubljano je v zvezi z velikimi vojaškimi vajami, ki se bodo vršile na Notranjskem.

Nesreča v Kamniških planinah. V Kamniških planinah se je ponesrečil voditelj pisarne ravnateljstvenega oddelka c. kr. namestništva v Trstu g. Jurc i c h. Zdrsnil je na plaz u ter se drsal kakih 30 m globoko. Pretresel si je pri tem možgane, zlomil roko in nogo ter se po obrazu močno poškodoval. Prenesli so ga v gozdarsko kočo na Koliš. Njegovo stanje je nevarno.

Obpravna proti Jukič-u in drugim soobtožencem se je včeraj končala. — Obsodba se bo razglasila v ponedeljek ob 11. uri predpopoldne.

Veliko neurje in toča. V terek, dne 6. avgusta popoldne je pridrvila nad vinorodne Hlaloze in sosednje okraje strašna nevihta. Toča je padala pol ure med hudim viharjem debela kot kurja jajca. Uničeni so vinogradi in polja večinoma po vseh Hlalozah. Od Ptujске gore, čez Sv. Barbaro, Zavrč, Rogatec, Žetale, Črmožiše in na hrvaško-štajersko mejo je segala ujma in je uničila kmetu večinoma vse pridelke. Na več krajih je tudi strela udarila v hiše in druga poslopja. Poročajo najmanj o šestih požarih, ki jih je povzročila strela ta dan.

Potovanje častnikov po Bosni. Iz Sarajeva se poroča, da je v minulih dneh posetilo kakih 70 generalov in častnikov generalnega štaba obmejno ozemlje ob Drini. Koncem tega meseca pa se bode podalo kakih 300 častnikov na izlet (?) v Bosno.

Zakupna oddaja vojaških potrebščin. Za zakupno oddajo sena, slame in kurila za vojaštvo se bodo vršile v naslednjih dneh in mestih sledeče javne ponudbene razprave, in sicer: V Gorici 21. t. m. v vojaškem oskrbovališču; v Trziču 13. t. m. pri okr. glav.; v Gradišču (za Gradišče in Ronke) 22. t. m. pri okr. glav.; v Korminu 26. t. m. v občinskem uradu; v Vipavi 27. t. m. v obč. ur.; v Kanalu 2. sept. v obč. ur.; v Kojskem (za Kojsko in Biljano) 3. sept. v obč. ur.; v Tolminu 6. sept. pri okr. glav.; v Kobaridu 7. sept. v obč. uradu; v Bovcu 13. sept. v obč. ur. — Natančnejši pogoji so razvidni iz objav, ki se

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORISO

edno pristni. no kakovosti nedosegliivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

nahajajo na vpogled pri vojaškem oskrbovališču v Gorici, pri c. kr. okrajnih glavarstvih v Gorici, v Gradišču, Tržiču, v Tolminu v Postojni, pri trgovski in obrt. zbornici v Gorici, pri kmetijskih društvih v Gorici ter pri dotičnih županstvih. Izvzetega dobe interesentje lahko brezplačno pogojne knjižice od c. in kr. vojaškega oskrbovališča v Gorici.

Podržavljene ljubljanske policije. Kakor smo že poročali se bo s prihodnjim letom uvedla v Ljubljani državna policija. Poveljnik te policije bo vzet iz osobja tržaške policije. Iz Trsta pojde v Ljubljano tudi sto državnih redarjev.

V preiskovalnem zaporu se je obesil oni prekajevalec mesa Ferendla, o katerem smo zadnjič poročali, da je bil v Gradcu aretiran, ker je izdeloval klobase iz mesa od vsled bolezni poginulih prašičev.

19-letni dijak utonil v morju. Minuli ponedeljek je utonil v morju 19-letni dijak Huber iz Prage, ki je bil v Gradežu s 17. letnim bratom in s stricem duhovnikom. Minuli ponedeljek so se imeli odpeljati iz Gradeža. Predno pa so se odpravili je želel starejši brat še enkrat kopati se v morju. A revež je zašel predaleč od obrežja in utonil. Pretresljiv je bil prizor, ko so iz morja izvlekli mrtvega dijaka.

Poostritev varnostnih odredb pri straženju skladišč za smodnik. Ker je bilo napadenih več skladišč smodnika, je poostrila vojna uprava določila za straže pri skladiščih smodnika. Puške morajo straže mesto z eno nabiti s petimi patroni. Straže zakličejo le enkrat »Stoj!« (dozdaj dvakrat) in če se na klic ne odgovori, morajo takoj streljati.

Sneg. Po več krajih Tirolske je zapadel v sredo sneg.

Kolera ali zastrupljenje? Iz Šoprona se poroča, da je v mestu Feriö obbolelo 9 slovaških delavcev. Eden je celo umrl. Zdravniška preiskava je dognala, da so oboleli na znakih kolere. Ni pa izključeno, da so zavžili metil-alkohol. Izvršile so se vse potrebne zdravstvene odredbe.

Kovacs-eva afera. Preiskovalni sodnik v aferi poslanca Kovacs, ki je streljal v ogrski poslanski zbornici na zborničnega predsednika Tiszo, je predlagal, naj se na podlagi izjav izvedencev izpusti posl. Kovacs iz preiskovalnega zapora ter naj se ustavi postopanje proti njemu. Proti temu predlogu pa je ušlo drž. pravdnitvo utok pri zatožnem senatu, kateremu utoku se je tudi ugodilo.

Kruppova tovarna za topeve praznuje te dni stoletnico svojega obstanka. S kulturnega stališča je mogoče praznovati ta jubilej le kot jubilej velike industrijske firme, ki je povzdignila svoj obrat na najvišjo stopinjo popolnosti. V Essenu ob reki Ruhr se vrše radi tega velike slavnosti, katerih se je vdeležil tudi sam nemški cesar, ki je lastnika tovarn in njegovo soprogo počastil z visokimi odlikovanji. Pri slavnosti je govoril prvi gospodar Krupp, za njim pa je v daljšem govoru povdarjal cesar sam velik pomen Kruppovega podjetja ne le za nemško vojsko in brodogradnjo, ampak za ves svet. Cesar je sklenil svoj govor z željo, da bi firma cvetela in rastla v čast in blagor domovine in nemške industrije. Ravnatelj Kruppovih delavnic, tajni svetnik Guggenberg, je nato razvil v širšem govoru pomen Kruppovih tvornic v političnem in socialnem oziru. Tvornice bodo obdržale svoj pomen, tudi še po sto letih, ko morada ne bo več armad in ne bojev. Poro-

čajo, da je cesar pri teh besedah precej nejevoljno nategnil obraz, četudi je sicer pritrjeval govornikovim besedam.

Desetletnica. Sv. Oče Pij X. je obhajal v nedeljo dne 4. avgusta desetletnico svojega vladanja. Po vseh katoliških cerkvah celega sveta so se ta dan opravljale zanj goreče molitve.

Velika nesreča v premogokopu v Bochumu. V četrtek so se v bohumskem premogokopu vneli plini, nastale so eksplozije, vsled katerih je ostalo mnogo ljudi takoj mrtvih. Dosedaj so potegnili 120 mrtvecev iz premogovnika. Mnogo drugih je ranjenih. V Bochumu se je podal tudi nemški cesar.

Dvoboj med časnikarjema. Vsled neke polemike se je vršil v Rimu dvoboj na sablje med korespondentom »Neue Freie Presse« Goričanom de Fiorijem in časnikarjem Micelisom. Pri tretjem spopadu je bil de Fiori ranjen.

Potres na Balkanu. Po vsem vshodnem Balkanu so čutili v noči na petek precej močan potres, ki je pa napravil le malenkostno škodo.

Drobfinice.

Pijača na železnici prepovedana. — Norveški parlament je sklenil z 61 proti 59 glasovom zakon, po katerem se kaznuje vsak, ki v železničnih vozovih alkoholične pijače pije. Tudi lastne pijače, če jo ima s sabo, ne sme piti. Postava je že stopila v veljavo.

Zdrava dežela. Prebivalci na Balkanu dočakajo, kakor je znano, večjo starost, kakor pa drugi Evropejci. Bolgarska vlada je uradno dognala, da živi med 4 milijoni prebivalstva 4000 ljudi, ki so nad 100 let stari. Nemčija ima 65 milijonov prebivalcev, pa šteje komaj 72 po 100 let starih ljudi.

Panamski prekop in ameriške ladije. Senat Združenih držav Severne Amerike je sklenil, da se bo dovolil ameriškim ladijam brezplačni prehod skozi Panamski prekop. Pristojbino bodo potemtakem plačevale le izvenameriške ladije.

Nevihite ob Komskem jezeru. Ob Komskem jezeru v severni Italiji so vla-

Nanut & Bregant

ant. stavbena tvrdka v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela kakor tudi za izdelovanje vsakovrstnih načrtov, proračunov ter kolavdacij po najnižjih cenah.

BISER

med vsemi žitnimi kavami je **Franckova Perl-rž.** Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovost. K vsaki žitni kavi pa je, da se doseže v resnici poln okus in lepa okusna barva, treba pridjati malo porcije **pravega zagrebškega Franckovega** dodatka za kavo. Obe vrsti dobite se v vsaki spec. trgovini.

dale zadnje dni prav občutne nevihte. Škoda je zelo velika, ker je podrtih dosti hiš in vil in tudi nekaj mostov. Utonilo je osem ljudi, postaja Capolago je pa razdrta. Na gotthardski železnici je radi tega ustavljen ves promet za več dni.

11krat vdovec. Neki list v Rotterdamu na Nizczemskem je prinesel oglas, v katerem postaren gospod išče ženo. Omenjeno je v oglasu, da je večkrat vdovec. Dognalo se je, da je imel doslej 11 žen. Prve tri so umrle mlade, dve sta se utopili, ena se je usmrtila, tri so umrle ob tožbi za ločitev zakona, deseto mu je raztrgal vlak, enajsto pa je povozil vlak. Bog ve, kaj se zgodi z 12., če jo dobi.

Japonski prestolonaslednik se bo izobraževal v Evropi. Tako je odredil sedanjik mikado. Obiskoval bo najprej neko šolo na Angleškem potem se bo pa izpopolnjeval v Parizu in Berlinu. Prestolonaslednik ima sedaj 11 let.

Nesreča pri kopanju. V Calaisu so pri kopanju v morju utonile štiri učite-

ljice nekega dekliskega učnega zavoda. Neko drugo učiteljico pa pogrešajo.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Naše najmodernejše urejeno specialno tovarniško podjetje zavzemlje

skozi 40 let prvo mesto

med tovarnami stiskalnic in uživa v strokovnih krogih **najboljše priznanje.**

Zahtevajte posebni cenik št. 452^a za vinske in sadne stiskalnice, za popolne mostne naprave, za hidravlične stiskalnice, za sadne in grozdne mline, za čistilce grozdja, za stroje za rebkanje, za navorne sesalke itd.

Več kot 700 svetinj in prvih daril itd.

Ph. Mayfarth & C.o.

Špecialna tovarna strojev za irtno in sadne vinske pridelke
1500 delavcev. Dunaj, II., Taborstrasse 71. Iščejo se zastopniki.

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki.

Kerševani & Čuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Edina zaloga najboljših sesalk za gnojnice navadnih in raztezajočih od 3—4.80 m. Cene od 50—80 K. Razprsilnike vsake vrste od 4—12 K.

Pinter & Lenard

v Gorici, Raštelj št. 7—9.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000. Centrala v Ljubljani. — Rezervni zaklad K 800.000. —